

Centrum audiovizuálních studií

Posudek teoretické diplomové práce – bakalářské / magisterské

Autor/ka práce: Hannah Saleh

Název práce: VZDĚLÁVÁNÍ, UMĚLECKÁ PRAXE A NADŘAZENOST

Posudek vedoucí/ho práce

Posudek oponenta/ky

Autor/ka posudku (jméno, příjmení, pracoviště): Mgr. Dita Malečková Ph.D.

Hodnocení obsahu a výsledné podoby teoretické diplomové práce:

Vhodnost zvoleného cíle a přístupu práce: Cíl a přístup práce jsou v souladu a pokládám je za vhodně zvolené.

Relativní úplnost zpracované literatury ke zvolenému tématu: Literatura je zpracována pečlivě, i když lehce nárazově, v úplnosti zpracování má autorka rezervy, nicméně dle mého názoru objem informací odpovídá formátu bakalářské práce.

Schopnost kriticky vyhodnotit a použít odbornou literaturu: Literatura je využita v rámci argumentace, zpracování není výjimečně kritické, autorka využívá zdroje poměrně instrumentálně pro potřeby vlastního výkladu.

Logičnost struktury práce, souvislost jejich kapitol a jejich proporce: Práce je členěna přehledně a postup je logický.

Jazyková a stylistická úroveň práce: Jazyková a stylistická úroveň textu jsou v pořádku.

Dodržení citační normy (pokud se v textu opakovaně vyskytují přejaté pasáže bez udání zdroje, práce nemůže být doporučena k obhajobě): Citační normy byly dodrženy.

Obrazové přílohy v dostatečném rozsahu, oprávněnost a vhodnost příloh, grafická úprava : Práce je bez obrazové přílohy, grafická úprava je v pořádku.

Původnost práce, přínos k rozvoji oboru: Práce je původní, představuje přínos oboru adekvátní formátu a dosahu bakalářské práce.

Celkové hodnocení diplomové práce (A-F) Navrhuji hodnocení B.

(vysvětlivky hodnocení: A = výborný výkon převyšující daná kritéria, B = nadprůměrný výkon s minimem chyb, C = průměrný výkon s přijatelným počtem chyb, D = přijatelný výkon s větším počtem chyb, E = výkon vykazující minimální naplnění kritérií, F = nepřijatelný výkon)

Doporučení:

Vlastní slovní hodnocení teoretické diplomové práce obsahuje odstavec shrnující obsah práce a její závěry; rozvádí detailněji hodnocení dílčích kritérií uvedených výše, zejména zdůvodnění známek D, E, F; vyzdvihuje přednosti práce, zvláště v případě hodnocení A, B; formuluje otázky, k nimž se student/ka musí při obhajobě vyjádřit; na závěr uvádí jednoznačné vyjádření, zda autor prokázal či neprokázal schopnost samostatné tvůrčí činnosti ve své oblasti výzkumu, zda jeho práce splňuje či nespĺňuje požadavky standardně kladené na diplomové práce, zda vedoucí/oponent práci doporučuje či nedoporučuje k obhajobě a jakou známku navrhuje. Slovní hodnocení má typicky rozsah 1 normostrany; v případě práce bez výtek může být i kratší. U prací, kde není co vytýkat, je namístě položit doplňující otázku ve smyslu, kam by uchazeč pokračoval v dalším výzkumu.

Vlastní slovní hodnocení teoretické diplomové práce:

Bakalářská práce Hannah Saleh se zabývá tématem vzdělávání v 21. století, krizí vzdělávacího systému a potřebou změny, která je pocítována a formulována na mnoha frontách. Jedna z hlavních tezí této práce spočívá v zasazení role umění do tohoto procesu transformace, včetně zdůraznění subverzivní povahy umění a zároveň velmi silného důrazu na roli umění jako prostředku propojování; prostoru intenzivní konektivity.

Nejeden současný teoretik a teoretička, stejně jako lidé, kteří se vzdělání a obecněji formám poznání a jeho předávání věnují prakticky, hovoří o krizi. Hannah Saleh ve své práci využívá takových zdrojů jako je Pierre Bourdieu (a jeho teorie symbolického násilí), odborníků na vzdělávání T. Feřteka a B. Kartouse, či M. Montessori. Kontext doplňují D. Greaber a také H. Arendt.

Z díla P. Bourdieua autorka vybrala pojem kulturní kapitál, který slouží jako nástroj pro popis vztahu vzdělávání a moci. Dílčím nedostatkem je tu chybějící definice pojmu arbitrárnost, což je škoda, protože i zde by se ukázalo to, co autorka ukazuje na jiných místech textu, totiž, že jde o pojem moci, která není založena na "přirozenosti" a nutnosti, ale zvolených pravidlech; jde o nahodilost v srdci rozhodovacích procesů – která musí být tím spíše udržována a předávána, protože vně konkrétního symbolického systému by nenašla dostatečnou oporu.

Témata textu jsou diskriminace a reprodukce mocenských vztahů na různých úrovních (institucionalizace). V tomto kontext bychom mohli zmínit mnoho dalších autorů či autorek podobného smýšlení. Z těch, které autorka přímo nezmiňuje, například Shoshanu Zuboff, která ve svém díle, v němž se věnuje tzv. kapitalismu dohledu (surveillance capitalism), popisuje na jedné straně lidské životy vyznačující se touhou po spolupráci, kontrole nad vlastním životem, přístupu k informacím, a strukturami moci a trhu na straně druhé. Zuboff ve svých textech poukazuje na to, že Internet, který se měl stát novým svobodným prostorem, se na přelomu tisíciletí začal upevňovat především jako zdroj příjmů, k němuž využívá lidské zdroje a popisuje mimo jiné aparát dělby vzdělávání, učení (division of learning). I v případě Internetu, podobně jako u akademické půdy, jde samozřejmě o téma, které vzbuzuje odpor a emoce, zvláště proto, že situace není černobílá, Internet, stejně jako systém školství samozřejmě poskytuje cenné informace – jde však o základní naprogramování; algoritmus, který autorka spojuje s tématy dominance a problematické autority, stejně jako s konceptem soutěživosti a rivality. Autorka, podobně jako S. Zuboff, se soustředí na touhu po autonomním a smysluplném životě a s jistou pochopitelnou dávnou naivitou a zápalu chápe umění jako tvořivý proces utváření sebe sama v rámci tvůrčího kolektivu a dílo "jen" jako stopu tohoto procesu, ne jeho cíl.

Jeden z nejnápadnějších přínosů práce spočívá v aplikaci popsané teorie – autorka vhodným způsobem inkorporovala vlastní projekt (Školní Freeshop), který se nachází na pomezí umělecké praxe, sociálního aktivismu a vzdělávání – konkrétně snižování míry diskriminace, která se týká sociálně znevýhodněných rodin. Tento projekt neaspíruje na originalitu v rámci globální umělecké scény či sociální práce. Slouží zde jako konkrétní příklad procesu, který autorka popisuje na teoretické rovině. Je zásadní v rámci jejího osobního vývoje a autorka trvá na tom, že osobní rozvoj (nikoliv sebestřednost) je a má být součástí procesu vzdělávání. Je také příkladem kolektivního působení a společné práce, která například v kontextu Internetu představuje v současnosti trend v řešení tak zásadních globálních problémů jako jsou fake news a kognitivní bias – vezměme si jako příklad pokusu o vytvoření alternativy tržního nastavení Twitter a projekt Birdwatch; i zde se vlastně do jisté míry jedná o naivní pokus nápravy situace skrze interakci jednotlivých motivovaných osob, ne nějaký typ vnější kontroly nebo uplatňování autority (například na základě stupně dosaženého vzdělání).

Text je v pořádku jak po stránce gramatické, tak stylistické, citační normy byly dodrženy. Práce splňuje kritéria akademického textu, je však zároveň výrazem intenzivního prožívání. V závěru je snad nezvykle emocionální a osobní, ale výraz je adekvátní tématu a zaměření. Autorka osvědčila schopnost samostatné práce, zformulování hypotéz, podložení tezí s využitím pramenů, využití vlastní praxe i vytvoření závěrů.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení B.

V Praze, 1.2.2021

Datum:

Podpis: